

ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ЛОГІСТИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ НА ПІДПРИЄМСТВАХ

РУДЕНКО Г. Р.

кандидат економічних наук

Харків

Актуальність дослідження виявляється в тому, що існує необхідність підвищення ефективності логістичної діяльності на вітчизняних підприємствах, але це потребує створення відповідного механізму. Як показали дослідження ефективності логістичної діяльності, її підвищення значною мірою залежить від створення, впровадження та розвитку її комплексного забезпечення: підсистем організаційного, фінансово-економічного, наукового, кадрового, правового, інформаційного та техніко-економічного забезпечення [1, 2].

Мета статті – охарактеризувати види забезпечення логістичної діяльності на підприємствах та запропонувати заходи щодо підвищення ефективності логістичної діяльності на прикладі ВАТ «Харківський машинобудівний завод «Світло Шахтаря».

В своїх роботах вчені А. А. Чеботаєв [1], Є. В. Крикавський, І. І. Кубів [3], Р. Р. Ларіна [4] та Мішина С. В. [5] досліджують питання ефективності логістичної діяльності на підприємствах. Зокрема, А. А. Чеботаєв [1] розглядає окремі види забезпечення логістичної діяльності, але не дає їх визначення та характеристики.

Постановка проблеми. Проблема полягає в тому, що у науковій літературі широко не досліджено питання забезпечення логістичної діяльності, вирішення якого сприятиме підвищенню ефективності логістичної діяльності на вітчизняних підприємствах та надасть можливість розробити методичні підходи до оцінки її ефективності.

Забезпечення логістичної діяльності є системою, яка складається з функціонально пов'язаних організаційного, фінансово-економічного, наукового, кадрового, правового, інформаційного, техніко-економічного забезпечення, і сама є складовою мікрологістичної системи.

Одним з видів забезпечення логістичної діяльності на підприємстві є, насамперед, організаційне забезпечення, під яким розуміємо проведення заходів організаційного характеру щодо впровадження логістики в діяльність підприємства та щодо оптимізації управління його матеріальними, фінансовими й інформаційними потоками. Підвищенню ефективності логістичної діяльності сприяє фінансово-економічне забезпечення, під яким розуміємо систему заходів, спрямованих на оптимізацію фінансових потоків підприємства. Наукове забезпечення логістичної діяльності на підприємстві передбачає проведення наукових досліджень щодо впровадження логістики в господарську діяльність підприємства; наукове обґрунтування напрямків впровадження логістичної діяльності; здійснення методичних розробок щодо впровадження логістики; визначення впливу логістичних показників на фінансові результати діяльності підприємства та ін. До кадрового забезпечення належать: підготовка фахівців з логістики; мотивація та стимулювання їх логістичної діяльності тощо. Підвищення ефективності логістичної діяльності на підприємстві ґрунтується на правовому забезпеченні, призначенням якого є розробка нормативних актів і стандартів; створення бази даних нормативної документації, яка регламентує господарську та логістичну діяльність підприємств; розвиток юридичної підтримки логістичної діяльності; інтеграція управлінської діяльності з логістичною діяльністю та ін. Підвищенню ефективності логістичної діяльності сприяє інформаційне забезпечення, під яким розуміємо систему заходів, спрямованих на оптимізацію інформаційних потоків підприємства. Важливим видом забезпечення логістичної діяльності на підприємстві є техніко-економічне забезпечення, під яким розуміємо систему заходів, спрямованих на оптимізацію інформаційних та фінансових потоків підприємства.

Використання системного підходу до впровадження логістики в господарську діяльність диктує необхідність формування комплексу забезпечуючих підсистем та їх подальший розвиток з метою підтримки підвищен-

ня ефективності логістичної діяльності на машинобудівному підприємстві.

Створення, впровадження та подальший розвиток всіх видів забезпечення логістичної діяльності спрямовується на підвищення ефективності логістичної діяльності на машинобудівному підприємстві [1, 3 – 5]. За допомогою спеціально проведеного анкетного опитування було визначено, що в діяльності більшості вітчизняних машинобудівних підприємств логістика не використовується. Тому на основі дослідження теоретичних джерел [1, 3] та результатів анкетного опитування шляхом логічного аналізу було розроблено рекомендації щодо створення, впровадження та подальшого розвитку всіх видів забезпечення логістичної діяльності. Процес підвищення ефективності логістичної діяльності в розрізі її забезпечуючих підсистем на прикладі ВАТ «Харківський машинобудівний завод «Світло Шахтаря» схематично наведено на рис. 1. Ефективність логістичної діяльності не обмежується окремими показниками, а потребує формування та розвитку забезпечуючих підсистем. Варто зазначити, що цей процес має свої особливості на різних за своїм масштабом підприємствах. На великих підприємствах, таких як ВАТ «Харківський

машинобудівний завод «Світло Шахтаря», доцільно створити відділ логістики, якому пропонується розробляти і здійснювати заходи щодо підвищення ефективності логістичної діяльності за такими напрямками: організаційним, фінансово-економічним, науковим, кадровим, правовим, інформаційним, техніко-економічним. Розробка і здійснення заходів повинні відбуватися у взаємодії з працівниками інших відділів підприємства.

Наголосимо, що на підприємствах, менших за своїм масштабом, скорочується обсяг таких заходів у зв'язку з обмеженими можливостями їх здійснення. Тому менеджер з логістики діє вибірково, у відповідності з цілями підприємства.

Ефективність логістичної діяльності на підприємстві може виявлятися:

- а) в оптимальній організації постачальницької, виробничої і збутової діяльності підприємства;
- б) у скороченні логістичних витрат;
- в) в оптимізації матеріальних, фінансових та інформаційних потоків;
- г) у виробництві конкурентоспроможної продукції;
- д) у виході на нові ринки;
- е) у науково-технічних досягненнях.

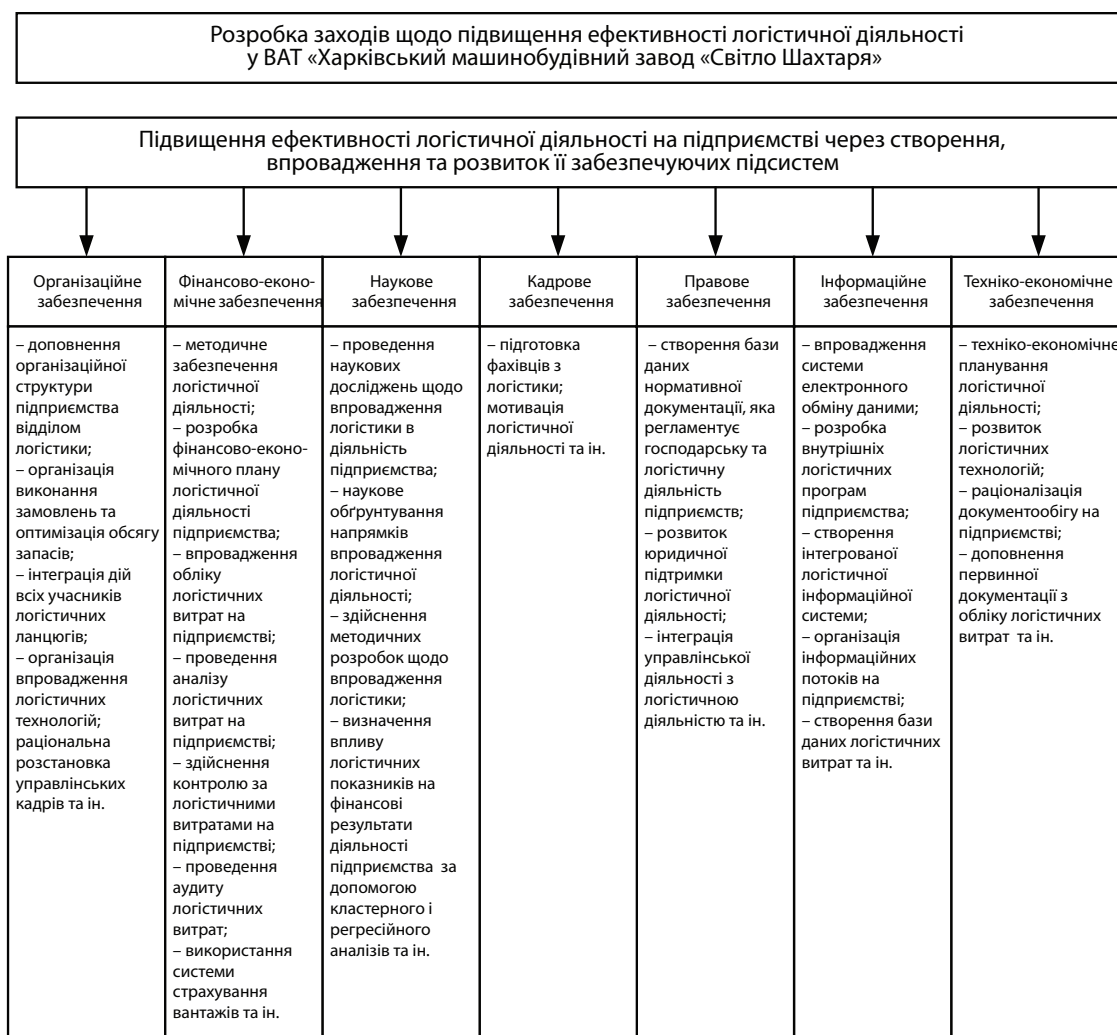

Рис. 1. Заходи щодо підвищення ефективності логістичної діяльності у ВАТ «Харківський машинобудівний завод «Світло Шахтаря»

Управління логістичною системою підприємства відбувається через її декомпозицію на функціональні та забезпечуючі підсистеми, які, в свою чергу, впливають на ефективність логістичної діяльності на підприємстві.

Взаємодію функціональних та забезпечуючих підсистем щодо підвищення ефективності логістичної діяльності зображено на рис. 2. Складові логістичної діяльності впливають на ефективність управління матеріальними,

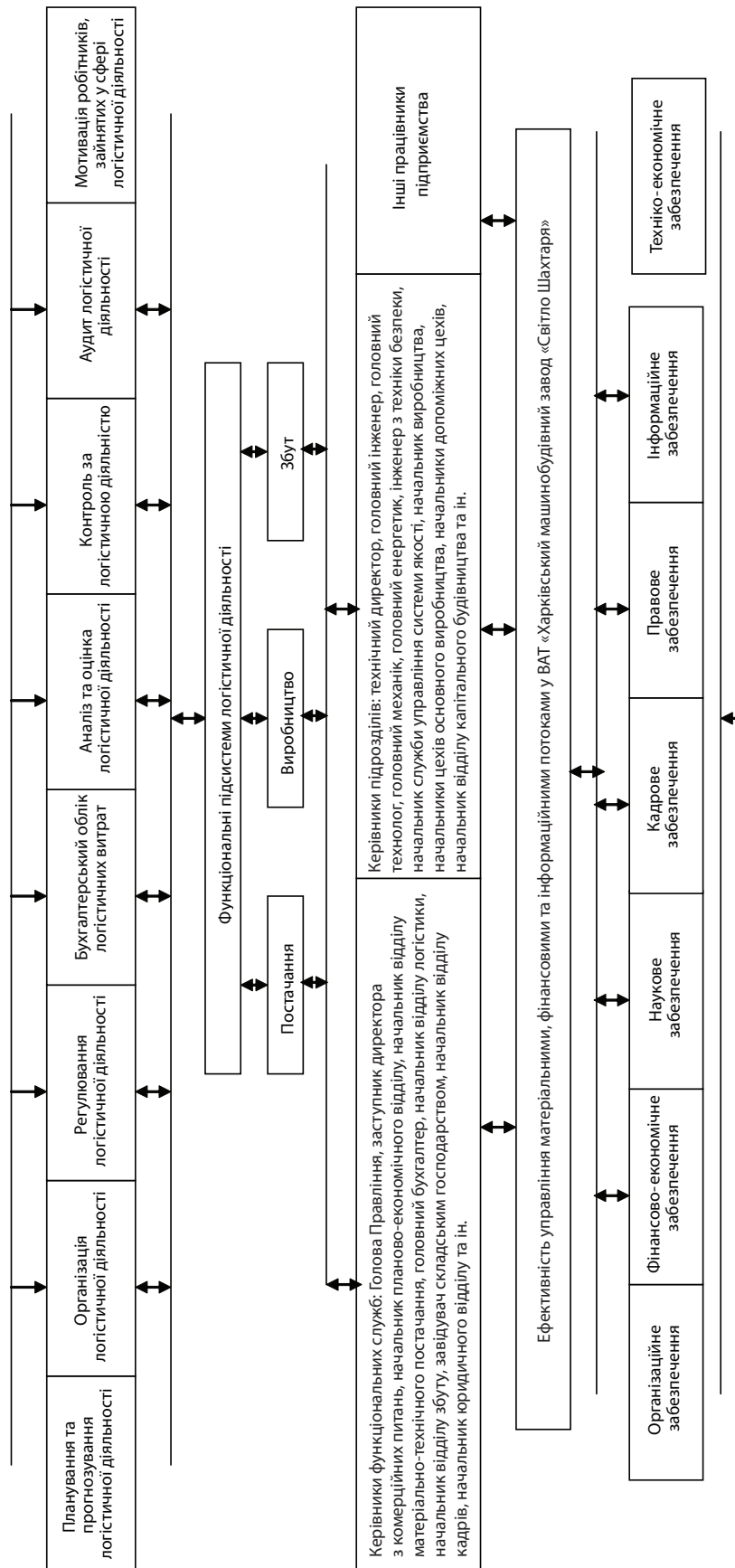

Рис. 2. Забезпечення ефективності логістичної діяльності у ВАТ «Харківський машинобудівний завод «Світло Шахтаря»

фінансовими та інформаційними потоками машинобудівного підприємства через функціональні підсистеми логістичної діяльності та обов'язки працівників підприємства і навпаки: ефективність управління цими потоками впливає на функціональні підсистеми логістичної діяльності, а, отже, і на логістичну діяльність на підприємстві в цілому. Забезпечуючі підсистеми впливають на ефективність управління матеріальними, фінансовими та інформаційними потоками машинобудівного підприємства і навпаки. Отже, на рис. 2 відображено місце підсистем логістичної діяльності в досягненні ефективності управління матеріальними, фінансовими та інформаційними потоками машинобудівного підприємства.

Як видно з рис. 2 складові логістичної діяльності та її забезпечуючі підсистеми є типовими для машинобудівних підприємств різного масштабу. Що ж до функціональних підсистем, то вони відрізняються за субординацією, виконуваними завданнями, посадами, обсягом робіт.

У ВАТ «Харківський машинобудівний завод «Світло Шахтаря» існує великий набір функціональних служб та підрозділів, на які може спиратися відділ логістики, що сприятиме підвищенню ефективності управління його матеріальними, фінансовими та інформаційними потоками.

Впровадження відділу логістики чи посади менеджера з логістики забезпечить ефективність логістичної діяльності, яка буде мати свої особливості відповідно до умов господарської діяльності машинобудівного підприємства.

Висновок. Таким чином, основними шляхами підвищення ефективності логістичної діяльності на підприємстві є її комплексне забезпечення; досягнення взаємозв'язку видів забезпечення логістичної діяльності з іншими видами діяльності підприємства; використання системного підходу щодо впровадження логістики в господарську діяльність на основі комплексу функціональних та забезпечуючих підсистем. Подальшому дослідженню підлягає апробація запропонованих рекомендацій на практиці – в діяльності вітчизняних підприємств. ■

ЛІТЕРАТУРА

1. **Чеботаев А. А.** Логистика. Логистические технологии: учебное пособие / А. А. Чеботаев. – М. : Издательско-торговая корпорация «Дашков и Ко», 2002. – 172 с.
2. **Руденко Г. Р.** Інноваційність взаємозв'язків видів забезпечення логістичної діяльності та управління підприємством / Г. Р. Руденко // Проблеми науки. – 2007. – № 8. – С. 8–13.
3. Економіка логістичних систем: монографія / М. Васелевський, І. Білик, О. Дейнека та ін.; за заг. ред. Є. Крикавського та І. Кубіва. – Львів: Національний Університет «Львівська політехніка», 2008. – 596 с.
4. **Ларіна Р. Р.** Ефективність функціонування мікрологістичних систем: підходи та проблеми / Р. Р. Ларіна, А. В. Рязанов // Менеджер. – 2006. – № 1 (35). – С. 120–126.
5. **Мішина С. В.** Комплексна оцінка ефективності логістичної діяльності / С. В. Мішина, О. Ю. Мішин // Економіка: проблеми теорії та практики: збірник наукових праць. Вип. 237. V. – Дніпропетровськ: ДНУ, 2008. – С. 1202–1209.